

ЕТИЧНА РАДА

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5,
тел.: (044) 277-76-29, (044) 277-76-32
e-mail: ec@court.gov.ua

ETHICS COUNCIL

01601, Kyiv, Lypska St., 18/5,
tel.: (044) 277-76-29, (044) 277-76-32
e-mail: ec@court.gov.ua

1 листопада 2022 року

м. Київ

РІШЕННЯ

№ 58

***Про невідповідність кандидата
на посаду члена Вищої ради правосуддя
Коваленко Наталії Миколаївни
критеріям професійної етики
та доброчесності для зайняття
посади члена Вищої ради правосуддя***

Етична рада у складі Голови Етичної ради Кишакевича Л. Ю., Заступника Голови Етичної ради сера Е. Хупера, членів Ради: Корді Р., Перлінг Л., Сіверіна В. І., Трясуна Ю. Р., дистанційно в режимі відеоконференції провівши оцінювання відповідності кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя Коваленко Наталії Миколаївни критеріям професійної етики та доброчесності, відповідно до Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Регламенту Етичної ради, затвердженого рішеннями Етичної ради від 01.12.2021 № 1 та від 09.12.2021 № 4 зі змінами, внесеними рішенням Етичної ради від 26.04.2022 № 4, Методології оцінювання відповідності кандидата на зайняття посади члена Вищої ради правосуддя та членів Вищої ради правосуддя критерію професійної етики та доброчесності, затвердженої рішенням Етичної ради від 09.12.2021 № 5 (далі – Методологія),

В С Т А Н О В И Л А :

Відповідно до частини 14 статті 9¹ Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Етична рада проводить відбір кандидатів на посади члена Вищої ради правосуддя у два етапи:

1) проведення відбору кандидатів за результатами розгляду поданих кандидатами документів, результатів спеціальної перевірки і відповідної інформації з відкритих джерел та формування списку кандидатів, допущених до співбесіди;

2) проведення співбесіди з відібраними кандидатами та визначення списку кандидатів для рекомендації органам, що обирають (призначають) членів Вищої ради правосуддя.

До Етичної ради надійшли копії поданих Коваленко Наталією Миколаївною документів для участі у конкурсі на посаду члена Вищої ради правосуддя.

Рішенням Етичної ради від 21 липня 2022 року Коваленко Наталю Миколаївну допущено до співбесіди на посаду члена Вищої ради правосуддя від з'їзду суддів України.

Вивчивши документи, надані Коваленко Н.М. на запит Етичної ради, її письмові пояснення, інформацію, отриману з відкритих джерел та від громадських організацій, інформацію, отриману від Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) і Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ), провівши співбесіду з нею, Етичною радою встановлено таке.

Указом Президента України від 21 червня 2006 року Коваленко Н.М. було призначено на посаду судді Господарського суду Кіровоградської області.

1. Законність джерел походження майна та відповідність рівня життя членів його сім'ї кандидата задекларованим доходам

Відповідно до п. 1.3.7. Методології джерела походження майна кандидата є законними, рівень життя кандидата або членів його сім'ї відповідає їхнім задекларованим та законним доходам, а спосіб життя кандидата відповідає його статусу, якщо відсутні обґрунтовані сумніви в протилежному.

Так, під час проведення оцінювання кандидата Коваленко Н. М. Етичною радою встановлено низку обставин, які викликають обґрунтовані сумніви у відповідності кандидата Коваленко Н. М. критерію професійної етики та доброчесності.

Зокрема, у Етичної ради існує обґрунтований сумнів щодо дотримання кандидатом вимог фінансового контролю та законності джерел походження майна, відповідності рівня життя члена сім'ї кандидата задекларованим доходам (п. 1.3 Методології).

1.1. У деклараціях за 2013, 2014, 2015 роки кандидат Коваленко Н.М. вказала дві квартири, що належать на праві приватної власності члену сім'ї декларанта - її матері Коваленко Г.О. площею 48,82 кв.м та 42,5 кв.м. Крім того, кандидат Коваленко Н. М. вказала, що право власності на ці квартири виникло 01 квітня 2009 року та 30 липня 2009 відповідно. Задекларована вартість двох квартир на момент набуття складала 54 618 грн (44 142 грн та 10 476 грн) або орієнтовно 6 800 доларів США згідно з курсом НБУ на 2009 рік. При цьому, згідно з суддівським дос'є (стор. 39), станом на 2009 рік мати кандидата Коваленко Г. О. була працюючим пенсіонером-термообробником на швейній фабриці "Зорянка". Зважаючи на те, що дохід матері декларанта за даними Державного реєстру фізичних осіб – платників податків у 1998-2009 роках складав 94 472 грн до оподаткування (в середньому 650 грн на місяць), у Етичної ради виник обґрунтований сумнів щодо законності джерел походження коштів на придбання квартир членом сім'ї кандидата, якими користується і кандидата.

На запит Етичної ради та під час проведення співбесіди, кандидат Коваленко Н. М. з приводу джерел походження коштів на придбання членом

її сім'ї - матір'ю вказаних квартир пояснила, що вона не контролює доходи та видатки своєї матері.

Втім, такі пояснення кандидата Коваленко Н.М. суперечать п. 4.7 Бангалорських принципів поведінки суддів від 19 травня 2006 року, за змістом яких суддя має вживати розумні заходи з метою отримання інформації про матеріальні інтереси членів своєї родини. Крім того, суперечать положенням ст. 18 Кодексу суддівської етики, затвердженого рішенням XI чергового з'їзду суддів України від 22 лютого 2013 року, відповідно до яких суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.

Чинне антикорупційне законодавство України передбачає, що відображення у декларації даних про доходи і витрати членів сім'ї декларанта включає в себе і обов'язок їх належного обґрунтування.

З огляду на викладене, Етична рада вважає, що існують обґрунтовані сумніви у відповідності рівня життя члена сім'ї кандидата Коваленко Н. М. їхнім задекларованим та законним доходам (пункт 1.3.7 Методології).

1.2. Відповідно до даних, що містяться у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік - мати кандидата, яка була на той час членом сім'ї кандидата, 05 жовтня 2013 року набула право власності на автомобіль Toyota RAV-4, 2013 року випуску, вартість якого станом на дату набуття у власність становила 317 731 грн. Відповідно до даних декларації за 2013 рік дохід матері кандидата, яка є пенсіонеркою та працювала на той час на посаді термообробника в публічному акціонерному товаристві «Кіровоградська швейна фабрика «Зорянка» протягом 2012-2013 склав 87 457 грн. У Етичній раді виник обґрунтований сумнів, щодо законності джерел походження коштів члена сім'ї кандидата на придбання автомобіля Toyota RAV-4.

Отримавши відповідний запит Етичної ради, Коваленко Н. М. пояснила, що «автомобіль придбано за спільні кошти близьких людей, крім того

родиною було прийнято одностайне рішення оформити право власності на цей автомобіль на мати Коваленко Г.О.».

Втім, ні у своїх письмових відповідях, ні під час співбесіди з Етичною радою документально підтвердити вказані пояснення, довести наявність заощаджень у батьків для придбання автомобіля, чи пояснити чому автомобіль Toyota RAV-4 куплено за спільні заощадження родини, а оформлено на матір кандидата, Коваленко Н.М. не змогла.

Отже, такі пояснення кандидата Коваленко Н.М. суперечать п. 4.7 Бангалорських принципів поведінки суддів від 19 травня 2006 року, за змістом яких суддя має вживати розумні заходи з метою отримання інформації про матеріальні інтереси членів своєї родини. Крім того, суперечать положенням ст. 18 Кодексу суддівської етики, затвердженого рішенням XI чергового з'їзду суддів України від 22 лютого 2013 року, відповідно до яких суддя повинен бути обізнаним про свої майнові інтереси та вживати розумних заходів для того, щоб бути обізнаним про майнові інтереси членів своєї сім'ї.

1.3. За інформацією НАБУ 20.08.2020 матір кандидата придбала квартиру площею 51,24 кв.м. у м. Кропивницький вартістю 1 210 000 грн. Зважаючи на те, що матір Коваленко Н. М. пенсіонерка, у Етичної ради виник обґрунтований сумнів, щодо законності джерел походження коштів на придбання цієї квартири.

На запит Етичної ради Коваленко Н.М. пояснила, що мати не є членом її сім'ї, відповідно, вона не контролює її доходи та видатки. Крім того, зазначила, що у 2021 році мати продала автомобіль Toyota RAV-4 за 875 000 грн, а також продала квартиру у м. Кропивницькому Кіровоградської області за 806 700 грн.

Втім, матір кандидата отримала доходи від продажу автомобіля та квартири у 2021 році, а тому не могла використати їх для придбання квартири у 2020 році. Відповідно, кандидат не надала документальне підтвердження законності джерел походження коштів матері, за які була придбана квартира у 2020 році.

Таким чином, на запит Етичної ради кандидатом не надано будь-яких копій документів, які б спростували обґрунтовані сумніви щодо законності джерел походження коштів на придбання квартири матері 20.08.2020 площею 51,24 кв.м. у м. Кропивницький.

Зважаючи на наведене, у Етичної ради виникає обґрунтований сумнів у відповідності Коваленко Н.М. такому показнику, як чесність (пункт 1.3.2. Методології). Крім того, Етична рада вважає, що існують обґрунтовані сумніви у відповідності рівня життя членів сім'ї кандидата Коваленко Н. М. їх задекларованим та законним доходам (пункт 1.3.7 Методології).

2. Дотримання етичних норм та демонстрація бездоганної поведінки в особистому житті

Відповідно до п. 1.3.6 Методології - дотримання етичних норм та демонстрація бездоганної поведінки в професійній діяльності та особистому житті – неухильне дотримання особою професійних етичних та загально визнаних моральних правил поведінки, як під час здійснення професійної діяльності, так і поза її межами, що формує довіру суспільства до такої особи.

Так, у декларації за 2020 рік кандидат Коваленко Н. М. вказує як члена сім'ї свого чоловіка Бершадського С. М., 09.08.1984 р.н. (в шлюбі з 01.12.2020). Втім, у декларації за 2021 рік Коваленко Н. М. вже не вказує відомості про чоловіка. Як встановила Етична рада, рішенням Кіровського районного суду м. Кіровограда від 07.02.2022 по справі № 405/6933/21 шлюб між Коваленко Н. М. та Бершадським С. М. та актовий запис про нього визнано недійсним.

Як вбачається зі змісту рішення Кіровського районного суду м. Кіровограда від 07 лютого 2022 року Коваленко Н. М. звернулась до суду з позовом до Бершадського С.М. (1984 р.н.) про визнання шлюбу недійсним, мотивуючи свою позовну заяву тим, що шлюб між нею та відповідачем було

укладено під тривалим психологічним тиском, фіктивно, без наміру створити сім'ю, та набуття прав та обов'язків, подружжя, а виключно з меркантильних (корисних) моральних та матеріальних мотивів відповідача.

За ч. 2 ст. 40 Сімейного кодексу України - шлюб визнається недійсним за рішенням суду у разі його фіктивності. Шлюб є фіктивним, якщо його укладено жінкою та чоловіком або одним із них без наміру створення сім'ї та набуття прав та обов'язків подружжя.

Як пояснила кандидат на запит Етичної ради, шлюб було укладено без наміру створення сім'ї та набуття прав та обов'язків подружжя, Коваленко Н. М. та Бершадський С. М. спільно не проживають, між сторонами відсутнє спільно набуте майно, взаємна матеріальна підтримка і повага.

Вивчивши наявні у розпорядженні Етичної ради копії відповідних документів, у Етичної ради виник обґрунтований сумнів щодо дотримання кандидатом Коваленко Н. М. етичних норм та бездоганної поведінки в особистому житті та неухильного дотримання нею загальновизнаних моральних правил поведінки, адже така фіктивна сімейно-правова ситуація формує недовіру суспільства до такої особи, а фіктивний шлюб у деяких країнах є підставою для притягнення особи для кримінально-правової відповідальності.

Крім того, Етичній раді стало відомо, що на підставі договору дарування від 12.06.2012, мати кандидата Коваленко Г. О. отримала у подарунок від майбутнього чоловіка кандидата Бершадського С. М. земельну ділянку площею 1 200 кв. м. (кадастровий номер 3522587200:02:000:3191, адреса: Кіровоградський район, Соколівська с/р), вартістю 1 592 грн, що суперечить поясненням кандидата Коваленко Н. М. про те, що Бершадський С. М. уклав шлюб з нею з меркантильних інтересів.

Так, зокрема, на запит Етичної ради Коваленко Н. М. зазначила - «З поведінки Бершадського С. М. мені стало зрозуміло, що вказана особа - є по суті альфонсом, відповідно я дійшла висновку, що він уклав шлюб зі мною

без наміру створення сім'ї та набуття прав і обов'язків подружжя, а виключно з меркантильних (корисних) моральних та матеріальних мотивів».

Наведені обставини, на думку Етичної ради, викликають обґрунтований сумнів у відповідності Коваленко Н. М. такому показнику, як чесність (пункт 1.3.2. Методології).

Крім того, з інформації, наявної у розпорядженні Етичної ради, вбачається, що 26 червня 2012 року Бершадський С. М., який до укладення шлюбу працював в одному суді з Коваленко Н. М. на посаді керівника апарату, отримав ліцензію про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) серії АВ №600845. У період 2012-2021 років арбітражний керуючий Бершадський С. М. виконував у справах про банкрутство повноваження розпорядника майна та ліквідатора.

Зі змісту судових рішень, що містяться у ЄРСР, Етичній раді стало відомо, що Коваленко Н. М., працюючи суддею Господарського суду Кіровоградської області, після отримання Бершадським С. М. ліцензії та відповідного свідоцтва, неодноразово призначала його розпорядником майна, ліквідатором у справах, де вона була доповідачем, а невдовзі уклала з ним шлюб.

Після укладення такого шлюбу у справах №912/3485/19 – 02.12.2020 та №912/2428/16 – 07.12.2020 кандидатом були постановлені ухвали за якими заявлений самовідвід судді Коваленко Н. М. було задоволено. Матеріали вказаних справ про банкрутство передані для повторного автоматизованого розподілу.

Як пояснила Коваленко Н. М. на запит Етичної ради, призначення арбітражного керуючого Бершадського С. М. розпорядником майна чи ліквідатором у справах про банкрутство відбувалися у відповідності до положень Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» та Кодексу України з процедур банкрутства за пропозицією ініціюючого кредитора та комітету кредиторів, а укладення

шлюбу з Бершадським С. М., якого вона в період 2014-2016 років призначала розпорядником майна чи ліквідатором у справах про банкрутство, не може викликати обґрунтовані сумніви у її доброчесності, позаяк знайомство з Бершадським С. М. не впливало на її неупередженість та об'єктивність під час здійснення моєї професійної діяльності.

Втім, такі пояснення Етична рада вважає непереконливими та такими, що викликають обґрунтовані сумніви у дотриманні нею вимог антикорупційного законодавства та дотриманні етичних норм в професійній діяльності і особистому житті, що формує довіру суспільства до такої особи.

3. Відповідність вимогам фінансового контролю, що визначені антикорупційним законодавством

Відповідно до п. 1.3.7.6 Методології кандидат повинен відповідати вимогам фінансового контролю, що визначені антикорупційним законодавством, зокрема, щодо надання повної та точної інформації у майнових деклараціях.

3.1. У розділі III «Об'єкти нерухомості» Декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за певний рік суб'єкт декларування зобов'язаний зазначити відомості про майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта, та витрати декларанта на придбання такого майна або на користування ним. Таку ж інформацію він повинен надати й стосовно членів сім'ї.

Всупереч наведеним вимогам, Коваленко Н. М. у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік не вказала жодного об'єкта нерухомого майна, придатного для проживання в ньому, який би належав їй на праві користування.

Відповідаючи на запит Етичної ради з приводу порушеного питання, Коваленко Н. М. повідомила, що у 2013 році вона проживала за місцем реєстрації у м. Кіровограді, втім помилково вважала, що при зазначені місця

проживання в п. 2 декларації, вказане місце вона не повинна повторно додатково зазначати в графі: «Майно, що перебуває у власності, в оренді чи іншому праві користування декларанта.».

Втім, такі пояснення кандидата є непереконливими та викликають обґрунтовані сумніви у відповідності Коваленко Н. М. вимогам фінансового контролю, що визначені антикорупційним законодавством, зокрема, щодо надання повної та точної інформації у майнових деклараціях (п. 1.3.7.6 Методології).

3.2. У деклараціях за 2014, 2015 рік Коваленко Н. М. вказала, що їй з 01 квітня 2009 року на праві користування належить квартира площею 48,82 кв. м. Разом з тим, вказані відомості не відображені нею у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік.

Як пояснила Коваленко Н. М., відсутність відображення у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік відомостей про належність їй на праві користування квартири площею 48,82 кв.м. не було зумовлено бажанням приховати ці відомості, оскільки така квартира у всіх її деклараціях зазначена, як місце проживання (реєстрації) та належність на праві власності на той час члену її сім'ї.

Втім, такі пояснення кандидата є непереконливими та викликають обґрунтовані сумніви у відповідності Коваленко Н. М. вимогам фінансового контролю, що визначені антикорупційним законодавством, зокрема, щодо надання повної та точної інформації у майнових деклараціях (п. 1.3.7.6 Методології).

3.3. Відповідно до інформації, наявної у розпорядженні Етичної ради, у 2011 році у неї на праві власності перебував автомобіль «Volkswagen». У грудні того ж року Коваленко Н. М. видала нотаріальну довіреність на розпорядження даним транспортним засобом третій особі. Автомобіль був відчужений у 2013 році, але Коваленко Н. М. у своїй майновій декларації за 2012 рік не вказувала про право власності на даний автомобіль, а також у

декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2013 рік не задекларувала і дохід від відчуження автомобіля «Volkswagen».

На запит Етичної ради щодо порушеного питання, а також під час співбесіди з Етичною радою, Коваленко Н. М. пояснила, що « у 2011 році мій батько, не визначившись до кінця в якій країні, як і з ким він буде мешкати в майбутньому, купив автомобіль Фольксваген і звернувся до мене з проханням оформити право власності на мене. Я погодилася на таке оформлення, при цьому власних коштів на придбання такого авто я не витратила. Фактичного наміру на укладення правочину на придбання у власність такого автомобілю я не мала і вважала такий автомобіль власністю виключного мого батька, відповідно я не вказала у декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за 2012 рік право власності на вказаний автомобіль. У 2011 чи у 2012 році, точно зазначити не можу, вказаний автомобіль був проданий моїм батьком, а мною була видана довіреність на розпорядження цим автомобілем набувачу (покупцю) такого транспортного засобу. Коштів від відчуження такого автомобілю я не отримувала, відповідно, дохід від відчуження вказаного автомобіля під час декларування за 2013 рік я не вказувала. Кошти від реалізації автомобілю Фольксваген отримав мій батько - Коваленко М. В.»

Втім, відповідно до положень чинного антикорупційного законодавства, у Декларації про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за певний рік суб'єкт декларування зобов'язаний зазначити відомості про майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта, та витрати декларанта на придбання такого майна або на користування ним.

Отже, пояснення кандидата про те, що власних коштів на придбання такого автомобіля вона не витратила, водійського посвідчення не мала, є неспроможними та не позбавляють її обов'язку декларувати майно, що належить їй на праві власності або користування.

Крім того, відповідно до п. 1.3.7.6 Методології кандидат повинен відповідати вимогам фінансового контролю, що визначені антикорупційним законодавством, зокрема, щодо надання повної та точної інформації у майнових деклараціях.

3.4. У декларації за 2020 рік кандидат Коваленко Н. М. вказує як члена сім'ї свого чоловіка Бершадського С. М., 09.08.1984 р.н. (в шлюбі з 01.12.2020). Разом з тим, у декларації за 2021 рік Коваленко Н.М. вже не вказує відомості про чоловіка. Як становила Етична рада, рішенням Кіровського районного суду м. Кіровограда від 07.02.2022 по справі № 405/6933/21 шлюб між Коваленко Н.М. та Бершадським С.М. та актовий запис про нього визнано недійсним.

Таким чином, у 2021 році, на останній день звітного періоду, кандидат Коваленко Н. М. перебувала у шлюбі з Бершадським С. М., та незалежно від спільного проживання із суб'єктом декларування упродовж звітного періоду, зобов'язана була вказати відомості про нього у своїй майновій декларації, втім цього не зробила.

Отже, у Етичній ради виникли обґрунтовані сумніви у відповідності кандидата вимогам фінансового контролю, оскільки Коваленко Н. М. не надала повної та точної інформації у своїх майнових деклараціях, що суперечить п. 1.3.7.6 Методології.

Крім того, наведені обставини, на думку Етичної ради, викликають обґрунтований сумнів у відповідності Коваленко Н. М. такому показнику, як чесність (пункт 1.3.2. Методології).

Враховуючи вищезазначені обґрунтовані сумніви як окремо, так і в сукупності, керуючись пунктами 2.3, 3.1, 3.2, 3.16.2 Регламенту Етичної ради, Методологією, статтею 9-1 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Прикінцевими і перехідними положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання

(призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя», Етична рада

у х в а л и л а:

кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя Коваленко Наталю Миколаївну визнати такою, що не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності для зайняття посади члена Вищої ради правосуддя.

Голова

(підпис)

Л.Ю. Кишакевич